

АНАЛИЗА ЕФЕКТА ПРОПИСА

ПРИЛОГ 2:

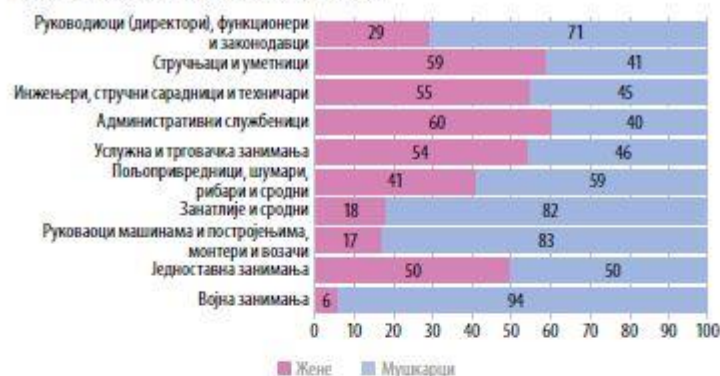
Кључна питања за анализу постојећег стања и правилно дефинисање промене која се предлаже

- 1) Који показатељи се прате у области, који су разлози због којих се ови показатељи прате и које су њихове вредности?

У складу са подацима из Националне стратегије за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са Акционим планом за период од 2016. до 2018. године, у пословном сектору на руководећим положајима и у улози власника/власница и оснивача малих и средњих предузећа и даље су најчешће мушкарци (77,9%), док су жене најчешће власнице радњи (34,3%) и средњих привредних друштава (22,1%).

Према истраживању које је спровео Републички завод за статистику, стопа активности жена са високим образовањем је незнатно виша од стопе активности мушкараца истог нивоа образовања (70,9% односно 69,5%), док стопа активности жена без школе и са нижим нивоом образовања износи 23,6% и мања је од стопе активности мушкараца истог образовног нивоа за чак 20,4 процентна поена (п. п.). Стопа запослености жена износи 38,1%, што је за 14,7 п. п. мање од стопе запослености мушкараца (52,8%). Када је реч о женама и мушкарцима који су у браку, родни јаз је знатно мањи, и то у корист жена — стопа запослености код удатих жена износи 68% а код ожењених мушкараца 64%. Највећи родни јаз на тржишту рада, када је реч о запослености, забележен је у категорији лица 55–64 године старости, где је стопа запослености жена 32,5% а стопа запослености мушкараца 52,8%. Стопа запослености жена старости 25–54 године је за 11,3 п. п. мања у односу на стопу запослености мушкараца исте доби (63,6% према 74,8% респективно). Незапосленост је најприсутнија код младих жена, узраста 15–24 године, где стопа незапослености достиже 39,5%. Ни млади мушкарци нису у много бољем положају када је реч о незапослености. Код њих је стопа незапослености 32,2%. Самозапосленост је двоструко већа код мушкараца него код жена — 28% мушкараца и 13% жена старости између 15 и 64 године је самостално запослено. Неформално запослених жена и мушкараца има више међу самозапосленим лицима него међу запосленим радницима у свим старосним групама. Највећи број неформално запослених је у категорији младих узраста 15–24 година (67,4% жена и 54,5% мушкараца). Стопа неактивности жена је за 16,3 п. п. већа у односу на стопу неактивности мушкараца (54,6% и 38,2% респективно). Највећи родни јаз у погледу неактивности на тржишту рада забележен је у старосној категорији 55–64, где је стопа неактивности жена 64,8%, за разлику од стопе неактивности мушкараца, која је знатно нижа и износи 40,4%.

Запослени према занимању и полу, 2016. (%)

Извор: Анкета о радној снази, РСЗ.

Запослени према радном времену, старости и полу, 2016. (%)

Старост	15+		15-64		15-24		25-54		55+	
	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М	Ж	М
Укупно	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100
Раде пуно радно време	86	88	88	90	76	80	90	92	70	79
Раде краће од пуног радног времена	14	12	12	10	24	20	10	8	30	21

Извор: Анкета о радној снази, РСЗ.

Запослени према разлозима због којих раде краће од пуног радног времена и полу, 2016. (%)

Запослени у формалном и неформалном радном односу према старости, професионалном статусу и полу, 2016. (%)

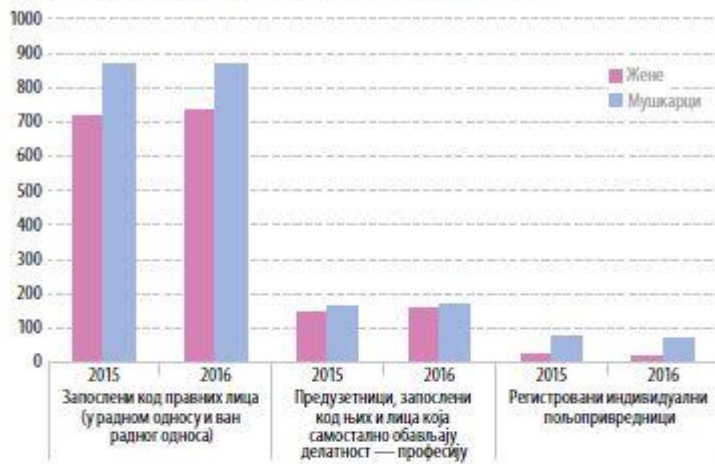
	15+		15-64		15-24		25-54		55+	
	жене	мушкарци	жене	мушкарци	жене	мушкарци	жене	мушкарци	жене	мушкарци
Запослени и радници										
Формално запослени	95	91	95	91	82	78	95	92	93	93
Неформално запослени	5	9	5	9	18	22	5	8	7	7
Самозапослени										
Формално запослени	54	64	57	65	33	45	62	66	43	62
Неформално запослени	46	36	43	35	67	55	38	34	57	38

Извор: Анкета о радној снази, РСЗ.

Запослени према томе да ли траже други посао, разлозима тражења другог посла и према полу, 2016. (%)

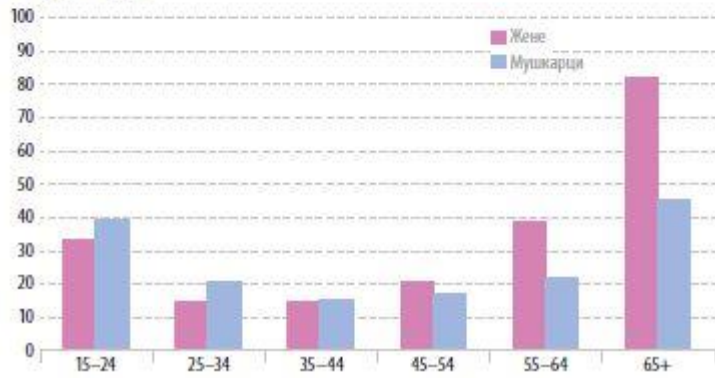
	Жене (%)	Мушкарци (%)
Укупно	100	100
Запослени који у претходне четир и седмице нису тражили други посао	94	93
Запослени који су у претходне четир и седмице тражили други посао, разлог:	6	7
Постоји вероватноћа или ризик губљења садашњег посла, или је посао који се обавља о гранично трајања	5	5
Садашњи посао је прихваћен као привремен	31	37
Тражење додатног посла који би се обављао уз садашњи посао	5	5
Жеља да се нађе посао са бољим условима (већа зарада, погодније радно време или превоз, могућност да се боље искажу сопствене способности)	55	49
Друго	4	4

Регистрована запосленост према полу, 2015–2016. (у хиљадама)

Извор: Истраживање о регистрованој запослености, РЗС.

Неформална запосленост у укупној запослености, према старосним групама и полу, 2016. (%)

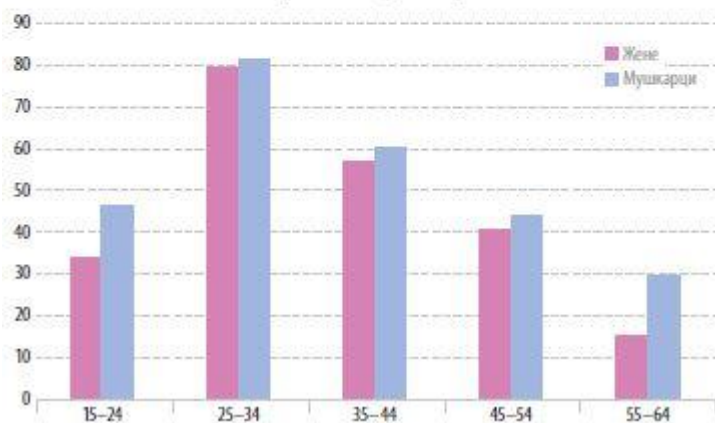

Неформално запослени према секторима делатности и полу, 2016. (у хиљадама)

	Жене		Мушкарци		Структура по полу	
	број	%	број	%	жене	мушкарци
Укупно	278	100	321	100	46	54
Сектор пољопривреде	155	55,6	132	41,2	54	46
Сектор индустрије	10	3,7	24	7,6	30	70
Сектор грађевине	/	0,1	44	13,6	1	99
Сектор услуга	113	40,7	121	37,6	48	52

Извор: Анкета о радној снази, РЗС.

Незапослени према старосним групама и полу, 2016. (у хиљадама)

Стопа незапослености према старосним групама и полу, 2009–2016.

- 2) Да ли се у предметној области спроводи или се спроводио документ јавне политике или пропис? Представити резултате спровођења тог документа јавне политике или прописа и образложити због чега добијени резултати нису у складу са планираним вредностима.

Као приоритети Владе одређени су између осталог развој иновација, иновационог и женског предузетништва као генератора економског раста, а посебно раста БДП, извоза и запослености на територији Републике Србије. Утврђено је да се ови циљеви најпре остварују растом активности у наведеним областима у урбаним срединама са највећом концентрацијом жена предузетника у Републици Србији. С тим у вези, условима за добијање средстава, предвиђено је да право на коришћење средстава одређених за реализацију мере 2. Програма има ЈЛС са више од 150.000 становника. Наведени услов је усмерен на повећање ефикасности и видљивости мера које доприносе реализацији циљева предвиђених Програмом. Наиме, искуства из јавних позива реализованих у 2018. и 2019. години указују да само они пројекти који су реализовани у ЈЛС са више од 150.000 становника имају видљивост на националном нивоу која је неопходна за мотивисање жена предузетника у мањим срединама на територији Републике Србије. С друге стране, ЈЛС које имају више од 150.000 становника представљају кључне универзитетске и иновационе центре у Републици Србији одакле се остварује кључни истраживачки и развојни утицај на унапређење сектора иновација и женског иновационог предузетништва у свим регионима наше земље. С тим у вези, наведени услов представља гаранцију да ће средства одређена јавним позивом бити утрошена наменски, а то значи да ће у максималној мери утицати на развој иновационог предузетништва и иновација, успостављања већег броја стартап компанија и повећања запослености жена на територији читаве Републике Србије.

- 3) Који су важећи прописи и документи јавних политика од значаја за промену која се предлаже и у чему се тај значај огледа?

/

- 4) Да ли су уочени проблеми у области и на кога се они односе? Представити узроке и последице проблема.

Потребно је: 1. Успостављање комуникационог оквира који ће допринети промоцији женског иновационог предузетништва и подстицању предузетничке иницијативе код жена на територији Републике Србије;

2. Унапређење знања и вештина код жена у области развоја иновационог предузетништва;

3. Развијање свести код жена о могућностима креативних, иновативних и предузетничких активности, као и унапређење пословних потенцијала жена које се баве иновационим предузетништвом;

4. Унапређење пословних капацитета жена предузетница кроз пружање директне материјалне подршке намењене реализацији њихових предузетничких идеја посредством јединица локалне самоуправе;

5. Подизање капацитета и броја привредних друштава чији су оснивачи, суоснивачи и/или овлашћени заступници жене, а кроз подршку реализацији иновационих пословних идеја и

6. Размена знања и искуства између потенцијалних и постојећих предузетница.

5) Која промена се предлаже?

Имплементација Програма подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва у 2020. години.

6) Да ли је промена заиста неопходна и у ком обиму?

Подршка развоју и промоцији женског иновационог предузетништва у 2020. години треба да пружи подстицај женама да размишљају на предузетнички начин, као и да их охрабри да у већој мери оснивају своје иновационе и технолошке стартап компаније.

7) На које циљне групе ће утицати предложена промена? Утврдити и представити циљне групе на које ће промена имати непосредан односно посредан утицај.

Предложена промена утицаће на повећање степена информисаности о мерама које Влада спроводи у циљу подршке женском иновационом предузетништву, као и остваривање значајније улоге жена предузетница на тржишту рада кроз развој њиховог пословања, запошљавање већег броја људи и остваривање већих и одрживих прихода.

8) Да ли постоје важећи документи јавних политика којима би се могла остварити жељена промена и о којим документима се ради?

Не постоји важећи документ јавних политика.

9) Да ли је промену могуће остварити применом важећих прописа?

Мишљења смо да промену није могуће остварити применом важећих прописа.

10) Квантитативно (нумерички, статистички) представити очекиване трендове у предметној области, уколико се одустане од интервенције (status quo).

У оквиру Програма подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва спроведеног 2018. године подржано је 17 националних пројеката у износу од 100.000.000 динара. У оквиру реализованих пројеката додељено је 168 грантова женама предузетницама за развој иновационих предузетничких идеја и унапређење пословања, 118 предузетница је користило услуге менторинга, а кроз обуке је прошло 545 предузетница и 11 тимова, док је 1598 полазница прошло едукацију путем онлајн платформе. Одржано је 15 конференција и округлих столова на којима је учествовало 1417 учесница, 3 студијске посете успешним предузетницама за добитнице грантова, као и два такмичења иновационих предузетничких идеја на којима су тимови са најиновативнијим пословним идејама награђени. Током реализације пројеката, промоција женског иновационог предузетништва реализована је путем електронских и штампаних медија, као и на друштвеним мрежама.

Очекује се остварење ефеката у једнаком или већем обиму као и приликом примене наведених програма у 2018. и 2019. години.

11) Какво је искуство у остваривању оваквих промена у поређењу са искуством других држава, односно локалних самоуправа (ако је реч о јавној политици или акту локалне самоуправе)?

Република Србија је прва земља ван Европске уније која је увела Индекс родне равноправности ЕУ. Индекс родне равноправности за 2012. годину за ЕУ износи 52,9, а за 2015. годину 66,2. За Србију, индекс родне равноправности за 2014. годину износио је 40,6. Србија заостаје за просеком ЕУ-28 у свим доменама родне равноправности, осим у домену моћи, а приметан је озбиљан јаз у доменима рада и новца. Домен моћи је једини домен у којем Србија има више резултате индекса од ЕУ-28. Релативно бољи резултат у овом домену у односу на остале домене је последица заступљености жена у Народној скупштини. Израчунавање платног јаза између жена и мушкараца је један од индикатора одрживог развоја. Према резултатима Пилот-истраживања о структури зарада за 2014. годину, просечна годишња зарада износила је 823.400 динара, односно 364,4 динара по часу рада. Подаци овог истраживања указују да постоји позитивна корелација између висине зараде и степена образовања. Наиме, запослени са највишим нивоом образовања зарадили су 2,3 пута више од оних са најнижим нивоом образовања (без школе, са непотпуном или завршеном основном школом), односно 1,8 пута више од запослених са средњим степеном образовања. Индекс родне неједнакости за Србију износи 0,185 и Србија заузима позицију број 40. Позицију број 1 има Шведска са индексом 0,04. Индекс родног развоја за Србију износи 0,969 и Србија заузима позицију број 66. Позицију број 1 има Норвешка са индексом 0,993. Глобални индекс јаза међу половима за Србију износи 0,72 и Србија заузима позицију број 48. Позицију број 1 има Исланд са индексом 0,874. Индекс дискриминације према полу у друштвеним институцијама за Србију износи 0,1094 и Србија заузима позицију број 5. Позицију број 1 има Белгија са индексом 0,0016.

ПРИЛОГ 3

Кључна питања за утврђивање циљева

1) Због чега је неопходно постићи жељену промену на нивоу друштва? (одговором на ово питање дефинише се општи циљ).

Уредбом о утврђивању Програма подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва за 2020. годину и јавним позивом који се на основу ове уредбе и програма спроводи, даје се могућност организацијама и јединицама локалне самоуправе да поднесу пријаве пројеката којима се промовише женско иновационо предузетништво у Републици Србији.

У складу са подацима из Националне стратегије за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са Акционим планом за период од 2016. до 2018. године, у пословном сектору на руководећим положајима и у улози власника/власница и оснивача/оснивачица малих и средњих предузећа и даље су најчешће мушкарци (77,9%), док су жене најчешће власнице радњи (34,3%) и средњих привредних друштава (22,1%). Програм подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва као приоритет има подршку женском иновационом предузетништву, и даје значајан подстицај развоју друштвене свести и ствара потребне услове да се пословни амбијент промени и да се у деловању привредних друштава и предузетника у већој мери нађу жене као оснивачи, власници или деоничари привредних субјеката.

Општи циљ овог програма је системско унапређење иновационог предузетништва међу женама на националном и локалном нивоу кроз промоцију и афирмацију женског иновационог предузетништва, директну подршку реализацији њихових предузетничких идеја, као и развоју предузетничких способности и капацитета код жена. Крајњи циљ Програма је повећање свести о важности женског иновационог предузетништва, повећање степена информисаности о мерама које Влада спроводи у циљу подршке женском иновационом предузетништву, као и остваривање значајније улоге жена предузетница на тржишту рада кроз развој њиховог пословања, запошљавање већег броја људи и остваривање већих и одрживих прихода.

2) Шта се предметном променом жели постићи? (одговором на ово питање дефинишу се посебни циљеви, чије постизање треба да доведе до остварења општег циља. У односу на посебне циљеве, формулишу се мере за њихово постизање).

Пројекти којима се врши подршка развоју и промоцији женског иновационог предузетништва могу бити усмерени на:

1) у оквиру реализације мере из тачке 1. Програма, средства се могу користити за планирање, израду и спровођење промотивне кампање о значају развоја женског иновационог предузетништва на националном и локалном нивоу, организацију манифестација које доприносе промоцији и популаризацији женског иновационог предузетништва, као и за израду штампаних и мултимедијалних публикација које доприносе промоцији женског иновационог предузетништва у широј популацији,

2) у оквиру реализације мере из тачке 2. Програма, средства се могу користити за израду и спровођење програма менторства и обука чији је циљ развој иновационих предузетничких вештина међу женама, за реализацију програма промоције женског иновационог предузетништва, за доделу подстицаја женама предузетницама у циљу унапређења и развоја њихових пословних иновационих капацитета, као и за друге пројекте којима се развија и промовише женско иновационо предузетништво на локалном нивоу.

3) Да ли су општи и посебни циљеви усклађени са важећим документима јавних политика и постојећим правним оквиром, а пре свега са приоритетним циљевима Владе?

Општи и посебни циљеви су усклађени са приоритетним циљевима Владе.

4) На основу којих показатеља учинка ће бити могуће утврдити да ли је дошло до остваривања општих односно посебних циљева?

Организације и јединице локалне самоуправе су у обавези да уз пријаву пројекта доставе и детаљан опис функционалности пројекта који доприноси развоју и промоцији женског иновационог предузетништва у складу са циљевима Уредбе, односно Програма, као и извештаје Кабинету министра без портфеља задуженом за иновације и технолошки развој, односно Влади.

Циљ је успешно спровођење свих пројеката за које су бесповратна средства одобрена на основу прописаних услова.

ПРИЛОГ 4

Кључна питања за идентификовање опција јавних политика

1) Које релевантне опције (алтернативне мере, односно групе мера) за остварење циља су узете у разматрање? Да ли је разматрана „status quo” опција?

Опција „status quo” је разматрана као опција која доводи до одлагања предузимања мера за пружање подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва.

2) Да ли су, поред регулаторних мера, идентификоване и друге опције за постизање жељене промене и анализирани њихови потенцијални ефекти?

Не постоји законска регулатива у овој области чијом изменом се могло доћи до жељене промене.

3) Да ли су, поред рестриктивних мера (забране, ограничења, санкције и слично) испитане и подстицајне мере за постизање посебног циља?

Уредба и Програм су подстицајне мере за постизање циља.

4) Да ли су у оквиру разматраних опција идентификоване институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви?

Не постоје институционално управљачко организационе мере које је неопходно спровести да би се постигли посебни циљеви.

5) Да ли се промена може постићи кроз спровођење информативно-едукативних мера?

Информативно-едукативне мере не доводе до жељене промене.

6) Да ли циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора могу да буду укључене у процес спровођења јавне политике, односно прописа или се проблем може решити искључиво интервенцијом јавног сектора?

Искуства у спровођењу Програма подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва у 2018. и 2019. години указују да су циљне групе и друге заинтересоване стране из цивилног и приватног сектора директно или посредно укључене у процес спровођења јавне политике као партнери у спровођењу политике Владе Републике Србије у области развоја иновација и женског иновационог предузетништва.

7) Да ли постоје расположиви, односно потенцијални ресурси за спровођење идентификованих опција?

Расположиви ресурси за спровођење идентификоване опције постоје у оквиру Закона о буџету за 2020. годину, у укупном износу од 100.000.000 динара.

8) Која опција је изабрана за спровођење и на основу чега је процењено да ће се том опцијом постићи жељена промена и остварење утврђених циљева?

Уредба којом се утврђује Програм подршке развоју и промоцији женског иновационог предузетништва је изабрана за спровођење у 2020. години како би се убрзао напредак у остваривању приоритетних циљева Владе.

ПРИЛОГ 5:

Кључна питања за анализу финансијских ефеката

1) Какве ће ефекте изабрана опција имати на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року?

Изабрана опција неће имати ефекте на јавне приходе и расходе у средњем и дугом року имајући у виду да се Уредба доноси за 2020. годину.

2) Да ли је финансијске ресурсе за спровођење изабране опције потребно обезбедити у буџету, или из других извора финансирања и којих?

Финансијски ресурси за спровођење изабране опције обезбеђени су Законом о буџету за 2020. годину.

3) Како ће спровођење изабране опције утицати на међународне финансијске обавезе?

Спровођење изабране опције неће утицати на међународне финансијске обавезе.

4) Колики су процењени трошкови увођења промена који проистичу из спровођења изабране опције (оснивање нових институција, реструктурирање постојећих институција и обука државних службеника) исказани у категоријама капиталних трошкова, текућих трошкова и зарада?

Предметном уредбом се не планира оснивање или реструктурирање институција нити обука државних службеника. Средства су планирана на Разделу 3 – Влада, Глава 3.8 – Кабинет министра без портфеља задуженог за иновације и технолошки развој; Програм 2102 – Подршка раду Владе, Функција 110 – Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови и спољни послови; Програмска активност 4009 – Подршка развоју и промоцији женског иновационог предузетништва у укупном износу од 100.000.000 динара, и то на Економској класификацији 423 – Услуге по уговорима у износу од 25.000.000 динара и на Економској класификацији 463 – Трансфери осталим нивоима власти у износу од 75.000.000 динара.

5) Да ли је могуће финансирати расходе изабране опције кроз редистрибуцију постојећих средстава?

Средства су планирана чланом 8. Закона о буџету за 2020. годину што је један од основа за доношење предметне уредбе.

6) Какви ће бити ефекти спровођења изабране опције на расходе других институција?

Јединице локалне самоуправе могу учествовати у финансирању пројеката уколико буду изабрани.

ПРИЛОГ 6:

Кључна питања за анализу економских ефеката

- 1) Које трошкове и користи (материјалне и нематеријалне) ће изабрана опција проузроковати привреди, појединој грани, односно одређеној категорији привредних субјеката?

У зависности од избора пројеката користи од изабране опције, путем изградње амбијента за унапређивање иновационог екосистема, могу имати привредни субјекти из иновационог екосистема који развијају иновациона технолошка, хардверска и софтверска решења која доприносе повећању запослености, БДП и извоза Републике Србије.

- 2) Да ли изабрана опција утиче на конкурентност привредних субјеката на домаћем и иностраном тржишту (укључујући и ефекте на конкурентност цена) и на који начин?

Сматрамо да изабрана опција не утиче на наведену конкурентност.

- 3) Да ли изабране опције утичу на услове конкуренције и на који начин?

Изабране опције утичу на стварање повољног амбијента унутар иновационог екосистема, што доприноси развоју конкурентности привредних субјеката, али и повећању конкуренције на тржишту Републике Србије, а у циљу стварања нове вредности у домаћој економији која утиче на раст међународне конкурентности наше државе.

- 4) Да ли изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација и на који начин?

Изабрана опција утиче на трансфер технологије и/или примену техничко-технолошких, организационих и пословних иновација јер се доприноси развоју и имплементацији нових технологија на тржишту републике Србије, као и на међународном тржишту.

- 5) Да ли изабрана опција утиче на друштвено богатство и његову расподелу и на који начин?

Изабрана опција посредно утиче на друштвено богатство спровођењем одобрених пројеката кроз:

- остваривање значајније улоге жена предузетница на тржишту рада кроз развој њиховог пословања, запошљавање већег броја људи и остваривање већих и одрживих прихода.
- стварање оквира за одрживи, иновативни и инклузивни локални економски развој, запошљавање, јачање конкурентности и животног стандарда у Републици Србији

- подизање нивоа друштвеног благостања, унапређењем квалитета и доступности дигиталних услуга, и стварањем услова за смањивање ризика од сиромаштва, социјалне инклузије,
- унапређење квалитета рада, животне средине, здравља и безбедности становника у Републици Србији
- ефикасније управљање ресурсима.

б) Какве ће ефекте изабрана опција имати на квалитет и статус радне снаге (права, обавезе и одговорности), као и права, обавезе и одговорности послодаваца?

Изабрана опција ће омогућити да се права, обавезе и одговорности послодаваца ускладе са правима, обавезама и одговорностима радне снаге, како би се унапредио амбијент за развој женског иновационог предузетништва.

ПРИЛОГ 10:

Кључна питања за анализу ризика

- 1) Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђена подршка свих кључних заинтересованих страна и циљних група? Да ли је спровођење изабране опције приоритет за доносиоце одлука у наредном периоду (Народну скупштину, Владу, државне органе и слично)?

За спровођење изабране опције обезбеђена је подршка свих кључних заинтересованих страна, а предложено је да је Влада усвоји на првој наредној седници.

- 2) Да ли су обезбеђена финансијска средства за спровођење изабране опције? Да ли је за спровођење изабране опције обезбеђено довољно времена за спровођење поступка јавне набавке уколико је она потребна?

За спровођење изабране опције обезбеђена су средства Законом о буџету за 2020. годину и уколико се усвоји на првој наредној седници Владе, обезбеђено је довољно времена за спровођење поступка јавних набавки које спроводе јединице локалне самоуправе.

- 3) Да ли постоји још неки ризик за спровођење изабране опције?

Евентуални ризик за спровођење изабране опције у „оптимистичном сценарију“ могао би се састојати у пријави већег броја пројеката који испуњавају услове за доделу средстава од расположивих средстава, а у „песимистичном сценарију“ у пријави мањег броја пројеката или пројеката који не испуњавају услове јавног конкурса.